

satz zum Agni क्रव्याद् und अक्रव्याद्. AV. 12, 2, 8. अग्नि क्रव्यादोऽग्निः क्रव्यादं नुरा देवयज्ञं वरु ibid. 42. Vgl. MARSD. zu VS. 1, 17. ein nicht-fleischfressendes Thier, Jiéñ. 3, 272.

अक्रव्याद (3. अ + क्रव्याद्) adj. nicht fleischfressend (मृग) M. 11, 187.

अक्रात (3. अ + क्रात्) 1) adj. s. क्रम्. — 2) f. अक्राता Name einer Pflanze, *Solanum melongena* RATNAM. im ÇKDr.

अक्रौकत् (3. अ + क्रौकत् = क्रौडत् part. praes. von क्रौड्) adj. nicht spielend: अक्रौकन्क्रौकन्क्रिर्रत्वि अद्रन् RV. 10, 79, 6.

अक्रियमाणं (3. अ + क्रियमाण part. praes. pass. von कर्) संज्ञायाम् gaṇa चार्वादि.

अक्रूर (3. अ + क्रूर) 1) adj. nicht grausam u. s. w. nicht rash, welch: स्त्रीणां सुबोधमक्रूरम् (नामधेयम्) M. 2, 33. — 2) m. Nom. pr. eines Mannes Nir. 2, 2. Kṛshṇa's Onkel von väterlicher Seite, ein Sohn Çva-phalka's, HARIV. 1916. VP.

अक्रोध (3. अ + क्रोध) m. Abwesenheit von Zorn M. 3, 285. 6, 92. 11, 222.

अक्रोधन (3. अ + क्रोधन) 1) adj. frei von Zorn M. 3, 192. 213. — 2) Name eines Königs aus dem Mondgeschlecht MBh. VP. LIA. I, Anh. XXI. XXIV.

अक्रिका f. Name einer Pflanze, *Indigofera tinctoria* ÇABDAR. im ÇKDr.

अक्रोश (3. अ + क्रोश) m. Nicht-Peinigen, Nicht-Quälen: अक्रोशेन शरीरस्य कुर्वति धनसंचयम् M. 4, 3.

अत्. अतति und अतौति P. 3, 1, 75. Vor. 8, 74. अतन्त P. 7, 4, 60, V artt. 1. अतिता und अष्टा; अतिप्यति und अद्यति; अतीत्. अतिष्टाम् oder अष्टाम् Vor. 8, 75. अतिता oder अष्टा; अष्ट. 1) erreichen, treffen: मन् ता त इन्द्र दानाप्रसं अतौणे (d. i. अनाताणे) प्रूर वञ्चिवः । यद् अतौण्ये दम्भेयां ज्ञातं विश्वं स्यावभिः ॥ RV. 10, 22, 11. — 2) durchdringen, erfüllen (व्या-त्तौ) 1) RĀTUR. NAIGH. 2, 18. (आताणोः). — 3) anhäufen (संघति) DĀTUR. — Caus. अतयति, अचिन्तत्. — Desid. अचित्तिषति und अचितति. — Vgl. अम्. — निम्. zerstreuen, aus einander jagen: इमिन्द्र वर्धय तत्रियं म इमं विशोमिकवृषं कृणु तम् । निरुमित्रां अणुण्यस्य सर्वास्ताबन्धयाम्सा अकृ-मुत्तरेषु ॥ AV. 4, 22, 1.

— सम्. durchgehen, durchwandern: त्वं देवि ब्रह्मलोकं समन्ते (Med.) R. 2, 52, 80.

1. अत्तं m. Würfel zum Spielen ÇĀNT. 2, 12. P. 6, 2, 2, Sch. Uṅ. 3, 65. AK. 2, 10, 45. 3, 4, 224. H. 486. an. 2, 556. MED. sh. 2. Hān. 171. पीवानं मेघमपचत् वीरा न्युता अत्ता अनुं दीव असन् RV. 10, 27, 17. *) अत्तां इव अग्नी नि मिनाति तानि (वरुणाः) AV. 4, 16, 5. या अग्नेषु प्रमेदते (अप्सरसः) 4, 38, 3. अत्तेषु कृत्या यो चक्रुः 5, 31, 6. यत्रा वृत्तमथा निर्विश्वाहा कृत्यंप्रति । एवाकृम्य कित्वा अत्तेर्वध्यासमप्रति ॥ 7, 80, 1. अत्ताः फालवतो द्युवं दत्त गो क्षीरिणीमिव । सं मा कृतस्य धारया धनुः सत्रैव नक्षत ॥ 7, 80, 9. इ-मुयायं बध्वे नमो यो अत्तेषु तनुवशी । धूतेन कालिं शितामि स नो मृडातीदशे 7, 110, 1. M. 4, 74. 7, 47. 50. Ueber die Anwendung von 5 Würfeln beim Opfer s. K. 1. 1. zu VS. 10, 28. Vgl. auch H. 1. 1. zu VS. 10, 28. 5, 4, 4, 6. in Ind. St. I, 283. N. und Roth in Z. d. d. m. G. II, 122.

2. अत्तं m. ÇĀNT. 2, 12. 1) Achse am Wagen P. 5, 4, 74. H. an. 2, 556 (रथ-

*) RV. 10, 34. enthält das sogenannte Würfeliied (अत्तसूक्त Nir. 7, 3.), in welchem ein Spieler seine Leidenschaft ergreifend schildert.

स्यविवेक). Vāc. beim Sch. zu ÇĀNT. 2, 12. 2. (अत्तश्चक्रधारणे) und zu 18, 7. (अत्तं [sic] रथाङ्गं आधारे). अत्तं न चक्रयोः RV. 1, 30, 14. 6, 24, 3. यो अत्तेषु चक्रिया शचीभिर्विषक्तस्तर्भ पृथिवीमुत् याम् 10, 89, 4. अत्तो वशक्रा सु-मया वि वावते 1, 166, 9. स्थिरो गावो भवतं वीकुरतो मेघा वि वीर्हि मा युगं वि शारि 3, 83, 17. अत्तमङ्गे M. 8, 291. दृढधूरतः P. 5, 4, 74, Sch. अत्तधूः Vor. 6, 73. ÇĀNT. 18, 7. Vgl. अत्ताप्रकील und अत्ताप्रकीलक. — 2) Rad AK. 3, 4, 224. MRD. sh. 3. — 3) Karren H. an. 2, 556. MED. sh. 2. — 4) eine auf zwei Pfosten ruhende Platte (पट्ट), an die eine Wage gehängt wird (?): अत्तः पादस्तम्भोरुपरि निविष्टतुलाधारपट्टः MR. 146, 1. — 5) Auge in übertragener Bedeutung am Ende einiger Composita: पुष्करत्तः P. 5, 4, 76, Sch. गवातः ibid. und Vor. 6, 77. Vgl. अत्तं n., अत्तन् und अत्ति. — 6) die Gegend unterhalb der Schläfen Jiéñ. 3, 87. (VIÉñĀNEÇVARA: अत्तः कर्णनित्रेयार्भये शङ्कराद्येभागः). — 7) Name einer Pflanze, *Terminalia Bellerica*, AK. 2, 4, 39. 3, 4, 224. H. 1145. an. 2, 556. MED. sh. 3. Suçr. Die Synonyme कलि und विभीदक (विभीतक) bedeuten gleichfalls Würfel (अत्तं), da dazu die Nüsse der *Terminalia Bellerica* gebraucht wurden; vgl. Roth in Z. d. d. m. G. II, 123. — 8) die Nuss der *Terminalia Bellerica*: यथा वै द्वे वामलके द्वे वा कोले द्वौ वलौ (Sch. = विभीतकफले) मुष्टिरनु-भवति KĀND. Up. 7, 3, 1. धाराभिरत्तमात्राभिः AR. 6, 8, 4. *) — 9) *Elaeocarpus Ganitrus* Suçr. — 10) der Saame dieser Pflanze, der zu Rosenkränzen gebraucht wird (रुद्रत्तौ) MED. sh. 3; vgl. अत्तमाला. — 11) der Saame einer anderen Pflanze (इन्द्रत्तौ) MED. sh. 3. — 12) Name eines Gewichts, ein karsha = 16 māshaka AK. 2, 9, 86. 3, 4, 224. H. 884. an. 2, 556. MED. sh. 3. — 13) Schlange MED. sh. 3. — 14) Garuda, ÇABDAR. im ÇKDr. — 15) Process AK. 3, 4, 224. H. an. 2, 556. MED. sh. 2. Vgl. अत्तदर्शक, अत्तदप्. अत्तपत्त, अत्तपाटक. — 16) Kenntniss H. an. 2, 556. (ज्ञानि) MED. sh. 2. (wenn ज्ञानार्थं st. ज्ञातार्थं zu lesen ist, dann müsste noch अर्थ als besondere Bedeutung aufgeführt werden; vgl. 8° affaire, transaction bei Lois. zu AK. 3, 4, 224). — 17) Seele H. an. 2, 556. — 18) ein Blindgeborener ÇABDAR. im ÇKDr. (ज्ञातान्ध, vielleicht ein verlesenes ज्ञानार्थ, v. dem oben u. 16. die Rede war). — 19) Nom. pr. eines Mannes, RV. 8, 46, 26. Rāva-ṇa's Sohn H. 2, 556. R. 1, 1, 73. RAGH. 12, 63. ein König, Sohn Nara's RĀGA-TAR. 1, 340. — 20) Zur astronomischen Bedeutung von अत्त (terrestrial latitude, WILS.) vgl. folgende Citate im ÇKDr.: चन्द्राश्चिनिष्ठा पलभादिता च लङ्कावधिः स्यादिक दक्षिणो ऽत्तः । इति भास्वती । प्रभा शरश्चा स्वतुरीय-योगादत्तः सदा दक्षिणादिकप्रदिष्टः । इति ज्ञातकार्वावः । दक्षिणोत्तररेखायां सा तत्र विषुवत्प्रभा शङ्कुच्छायाकृते त्रिज्ये विषुवत्कार्वाभजिते । लम्बात्तज्ये तयोश्चापे लम्बात्ता दक्षिणो सदा । इति सूर्यसिद्धान्तः ।

3. अत्तं n. 1) Sinnesorgan AK. 3, 4, 223. H. 1383. an. 2, 556. MED. sh. 3. — 2) Auge AK. 2, 6, 3, 44, Sch. एहिं जीवं त्रायमाणं पर्वतस्यास्यत्तम् (?) AV. 4, 0, 1 (das आज्ञानम् wird angeredet). Am Ende eines adj. Compositums steht regelmäßig अत्त statt अत्ति. Der Ton ruht auf der End-

*) Diese und die vorhergehende Bedeutung, die, wie wir auch oben angedeutet haben, in der innigsten Verbindung mit अत्त Würfel stehen, haben wir des Accents wegen hierher gezogen. ÇĀNT. 2, 12. heisst es nämlich, dass अत्त, wenn es nicht Würfel bedeute, den Ton auf der ersten Silbe habe.